

Алла Колеснік, магістрант,
ТДАТУ, керівник: **Яворська Тетяна**
доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки і бізнесу
Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного,
м. Запоріжжя, Україна

ТУРИЗМ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Актуальність дослідження. Повномасштабна збройна агресія РФ проти України докорінно змінила архітектуру безпеки та завдала руйнівного удару по національній економіці, де однією з найуразливіших сфер виявилася індустрія туризму та гостинності. Стан туристичної інфраструктури України зазнав масштабних пошкоджень: зруйновані зони відпочинку, готелі, заклади харчування, аеропорти, вокзали, деякі туристичні фірми закрилися. Через окупацію частини територій та мінування узбережжя Чорного й Азовського морів відбулося різке зміщення туристичних потоків до відносно безпечних регіонів Заходу.

Початок бойових дій став випробуванням для туристичного бізнесу, а введення воєнного стану створило ряд складних обставин, серед яких особливе значення мали морально-психологічні потрясіння, економічний спад підприємництва та неможливість вести бізнес. Ці чинники призвели до серйозного паралічу значної частини підприємницької діяльності.

Стримуючим фактором, що змушує людей уникати подорожей, є потенційна загроза життю. Невизначеність щодо наявності та якості зручностей, пов'язаних із подорожами під час війни, блокування, пошкоджені або закриті туристичні об'єкти, обмежений доступ до них, повітряні тривоги - все це ускладнює планування та здійснення подорожей. Кошти, які люди витрачали до війни на відпочинок, сьогодні використовуються на більш важливі потреби: житло, предмети першої необхідності, охорону здоров'я. У такий складний час інтерес до подорожей різко зменшився.

Незважаючи на складні умови, що склалися в державі, туризм продовжує функціонувати на внутрішньому відпочинку, оздоровленні та волонтерських турах, що дає можливість для працевлаштування населення та забезпечує розвиток громад. Створюються можливості для розвитку власного бізнесу пов'язаного з туризмом.

На даний час найбільшою популярністю серед населення України користуються західні регіони (Карпати, Закарпаття), які віддалені від зони бойових дій, мають розвинену інфраструктуру, що дозволяє регіону трансформувати види відпочинку під актуальні потреби дорослих і дітей. Активно розвивається зелений, гастрономічний та лікувально-оздоровчий туризм. Туристам пропонують відпочинок у невеликих дерев'яних будинках із панорамними вікнами на одну або дві родини, смачну і корисну їжу приготовлену за старовинними рецептами, прогулянки лісом, екскурсії на сироварні і винарні [1].

Необхідно відзначити, що в Україні розвиток регіонального туризму помітно відстає від реальних можливостей, які визначаються унікальними для кожного

регіону природно-географічними умовами, наявністю індивідуальних історичних і національних рис, великої кількості історичних і культурних пам'яток, що користуються все зростаючим інтересом серед населення України та інших країн. Однак ресурсні можливості регіонів для цілей туристської діяльності (туристський потенціал регіонів) в даний час використовуються недостатньо, перш за все, за причиною слабо розвиненої інфраструктури туризму в регіонах [3].

Висновки. Україна своєю історією, архітектурою та мальовничими краєвидами здавна приваблювала туристів. Основними умовами розвитку сфери туризму в умовах воєнного стану є забезпечення координуючої ролі держави в реалізації національної туристичної політики із застосуванням принципів державно-приватного партнерства та концентрація ресурсів на пріоритетних завданнях розвитку: створення загальнодержавної інформаційної системи та її інтеграція до світової інформаційної туристичної мережі, удосконалення законодавства з питань регулювання суспільних відносин у сфері туризму, створення національної туристичної організації, розроблення національних стандартів відповідно до міжнародних норм, популяризація нашої держави у світі та просування якісних національних туристичних продуктів тощо.

На нашу думку, після війни, коли подорожі стануть безпечними, найбільш популярним буде військовий туризм. Туристи не лише з України, а й з інших країн зможуть відвідати заповідники, музеї, території, на яких велися активні бойові дії, оглянути укріплення і полігони з можливістю не лише побачити, а й потримати в руках зброю, переглянути фото і відео, побачити справжнє обличчя війни та зрозуміти її наслідки для всього живого, поспілкуватися з місцевим населенням, поставити важливі запитання і отримати відверті відповіді.

Список використаних джерел

1. Безродна С. М. Управління якістю: навч. посіб. для студентів економічних спеціальностей. Чернівці: ПБКФ «Технодрук». 2017. 174 с
2. Закон України «Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80> (дата звернення: 25.05.2026).
3. Ткаченко Т. І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу. Київ : КНТЕУ, 2006. 537 с.